

<p>H. C. Andersen - Eventyr 104: De Vises Steen. (1861) Originalversion.</p> <p>Bemærk: der er indsat blanklinjer undervejs, markeret med tegnet -</p> <p>for at linjerne i de to kolonner kan matche. Linje-forskubbelser kan, beklageligvis, opstå alligevel pga. konverterings-divergens; læsning 'på tværs' bør dog være muligt.</p>	<p>H. C. Andersen - Eventyr 104: De vises sten (1861) Sprogjusteret version ved Ivan Hansen (2015/2019) © blå tekst = ord ændret i forhold til originalen. (Justering ifølge 1948-sprogreformen er ikke farvemarkeret)</p> <p>Bemærk: der er indsat blanklinjer undervejs, markeret med tegnet -</p> <p>for at linjerne i de to kolonner kan matche. Linje-forskubbelser kan beklageligvis opstå alligevel pga. konverterings-divergens; læsning 'på tværs' bør dog være muligt.</p>
<p>Du kjender da Historien om Holger Danske; den ville vi ikke fortælle Dig, men spørge, om Du fra den husker, at "Holger Danske vandt det store Indieland øster ud til Verdens Ende, til det Træ, som kaldes Solens Træ," som Christen Pedersen siger det; kjender Du Christen Pedersen? det faaer være det Samme, at Du ikke kjender ham. Holger Danske gav der Præst Jon Magt og Værdighed over Indieland. Kjender Du Præst Jon? Ja, det kan ogsaa være det Samme, at Du ikke kjender ham, for han kommer slet ikke for her i Historien; Du skal høre her om Solens Træ i "Indieland, øster ud til Verdens Ende," som de forstod det dengang, de, der ikke havde læst Geographie, som vi have læst den; men det kan nu ogsaa være det Samme!</p> <p>-</p> <p>Solens Træ var et prægtigt Træ, som vi aldrig have seet det, og Du heller aldrig vil faae det at see; Kronen strakte sig flere Mile rundt om, den var egentlig en heel Skov, hver af dens mindste Grene var igjen et heelt Træ, der var Palme, Bøg, Pinie, Platan, ja alle de Slags Træer, som findes rundt om i Verden, skøde her frem som Smaagrene paa de store Grene, og disse selv med deres Bugter og Knuder gjorde ligesom Dale og Høie, de vare beklædte med et fløielsblødt Grønt, der myldrede af Blomster; hver Green var som en udstrakt blomstrende Eng eller den yndigste Have; Solen skinnede</p>	<p>Du kender da historien om Holger Danske; den vil vi ikke fortælle dig, men spørge, om du fra den husker, at "Holger Danske vandt det store indiske land, langt østpå, helt ud til verdens ende, til det træ, som kaldes solens træ," som biologen Christen Pedersen beskriver det. Kender du Christen Pedersen? Det får så være det samme, hvis du ikke kender ham. Holger Danske gav derude Præst Jon magt og myndighed over det indiske land. Kender du Præst Jon? Ja, det kan også være det samme, at du ikke kender ham, for han forekommer slet ikke her i historien. Du skal høre her om solens træ i "Indieland, øster ud til verdens ende," som de forstod det dengang, de, der ikke havde læst om geografi, som vi har læst om det i vore dage; men det kan nu også være det samme!</p> <p>Solens træ var et prægtigt træ, som vi aldrig har set det, og du heller aldrig vil få det at se; kronen strakte sig flere kilometer rundt om det, den var egentlig en hel skov, hver af dens mindste grene var igen et helt træ i sig selv, der var palme, bøg, pinje, platan, ja alle de slags træer, som findes rundt om i verden, skød her frem som smågrene på de store grene, og disse selv med deres bugter og knuder gjorde lige som dale og høje: de var beklædt med et fløjlsblødt grønt, der myldrede af blomster; hver gren var som en udstrakt blomstrende eng eller den yndigste have; solen skinnede herved med velsignede stråler, det var</p>

herned med velsignede Straaler, det var jo Solens Træ, og Fuglene fra alle Verdens Kanter samlede sig her, Fuglene fra det fjerne Amerikas Urskove, fra Damaskus's Rosenhaver, fra det indre Afrikas Skovørken, hvor Elephanten og Løven bilde sig ind, at de alene regjere; Polarfuglene kom og Storken og Svalen kom naturligviis ogsaa; men Fuglene vare ikke de eneste levende Skabninger, som kom her, Hjorten, Egernet, Antilopen og hundrede andre Dyr med Flugt og Deilighed vare her hjemme; en stor duftende Have var jo Træets Krone og inde i den, hvor de allerstørste Grene strakte sig som grønne Høider, laae et Slot af Krystal med Udsigt til alle Verdens Lande; hvert Taarn løftede sig som en Lilie, man kunde gaae op igjennem Stilken, for der var Trappe indeni, saa kan Du jo nok forstaae det, man kunde træde ud paa Bladene, det var Balconer, og øverst i Blomsten selv var den deiligste, straalende Rundsal, der ikke havde andet Tag end den blaae Himmel med Sol eller Stjerner; ligesaa herligt, paa en anden Viis, var der nede i Slottets udstrakte Sale, her i Væggene afspeilede sig den hele Verden rundt om; man kunde see Alt hvad der skete, saa at man ikke behøvede at læse Aviser, og dem havde de heller ikke her. Alt var at see i levende Billeder, kunde man kun være over at see det, eller gad være over det; thi formeget er formeget, selv for den viseste Mand, og her boede den viseste Mand. Hans Navn er saa svært at udtale, Du kan ikke udtale det, og saa kan det ogsaa være det Samme. Han vidste Alt, hvad et Menneske kan vide og vil komme til at vide paa denne Jord; hver Opfindelse, der var gjort og vilde blive gjort, men heller ikke Mere, for der er Grændse for Alt. Den vise Kong Salomon var kun halv saa klog, og han var dog meget klog; han herskede over Naturkræfterne, over mægtige Aander, ja døden selv maatte hver Morgen bringe ham Bud og Liste over hvem, der den Dag skulde døe, men Kong Salomon selv maatte ogsaa døe, og det var den Tanke, som tidt forunderligt levende opfyldte Granskeren, den mægtige Herre paa Slottet i Solens Træ. Ogsaa han, i hvor høit han i Viisdom stod over Menneskene, skulde engang døe, vidste han, hans Børn skulde døe; som Skovens Løv vilde

jo solens træ, og fuglene fra alle verdens kanter samlede sig her, fuglene fra det fjerne Amerikas urskove, fra Damaskus' rosenhaver, fra det indre Afrikas skovørken, hvor elefanten og løven bilder sig ind, at de alene regerer; **også** polarfuglene kom og storken og svalen kom naturligvis også; men fuglene var ikke de eneste levende skabninger, som kom her. Hjorten, egernet, antilopen og hundrede andre dyr med flugt og dejlighed **havde** hjemme her; en stor duftende have var jo træets krone og inde i den, hvor de allerstørste grene strakte sig som grønne højder, lå et slot af krystal med udsigt til alle verdens lande; hvert tårn løftede sig som en lilje, **hvor** man kunne gå op igennem stilken, for der var **en** trappe indeni, så kan du jo nok forstå det; man kunne træde ud på bladene, det var balkoner, og øverst i blomsten selv var den dejligste, strålende rundsal, der ikke havde andet tag end den blå himmel med sol eller stjerner; lige så herligt, på en anden **måde**, var der nede i slottets udstrakte sale: **i** væggene afspejlede sig **her** den hele verden rundt om; man kunne **se alt** hvad der skete, så at man ikke behøvede at læse aviser, og dem havde de heller ikke her. Alt var at se **som** levende billeder, **hvis bare man** kunne **overkomme** at se det, eller gad **overkomme** det; for meget er **jo** for meget, selv for den viseste mand - **og her** boede den viseste mand. Hans navn er så svært at udtale, du kan ikke udtale det, og så kan det også være det samme. Han vidste alt, hvad et menneske kan vide - og vil komme til at vide på denne jord: **hver** opfindelse, der var gjort og ville blive gjort, men heller ikke mere, for der er grænse for alt. Den vise kong *Salomon* var kun halvt så klog, og han var dog meget klog; **den viseste mand** herskede over naturkræfterne, over mægtige ånder, ja døden selv måtte hver morgen bringe ham bud og liste over hvem, der den dag skulle dø. **Men selv** kong *Salomon* måtte **jo** dø, og det var den tanke, som tit forunderligt levende opfyldte granskeren, den mægtige herre på slottet **oppe** i solens træ. Også han, **så** højt han **end** i visdom stod over menneskene, skulle engang dø, vidste han, **og** hans børn skulle **også** dø; som skovens løv ville de henfalde og blive støv. Menneskeslægten så han henvejre som bladene

de henfalde og blive Støv. Menneskeslægten saae han henveire som Bladene paa Træet og nye kom istedet, men Bladene, som faldt, voxte aldrig frem igen, de gik over i Støv, i andre Plantedele. Hvad skete med Menneskene, naar Dødens Engel kom? Hvad var det at dø? Legemet gik i Opløsning og Sjælen - ja hvad var den? Hvad blev den? Hvorhen gik den? "Til det evige Liv," sagde Religionens Trøst; men hvorledes var Overgangen? Hvor levede man og hvorledes? "I Himlen deroppe!" sagde de Fromme, "derop gaae vi!" - "Derop!" gjentog den Vise og saae mod Sol og Stjerner. "Derop!" og han saae fra Jordens runde Kugle, at Oppe og Nede var Eet og det Samme, eftersom man stod paa den svævende Kugle; og steg han op saa høit Jordens høieste Bjerge løftede deres Top, da blev den Luft, vi nede kalde klar og gennemsigtig, "den rene Himmel," et kulsort Mørke, stramt som et Klæde, og Solen var at see gloende uden Straaler, vor Jord laae svøbt i en Orange-Taage. Begrændset var det for Legemets Øie, tillukt for Sjælens med, hvor ringe var vor Viden, selv den Viseste vidste kun lidt af det Vigtigste for os.

I Slottets Lønkammer laae den største Jordens Skat: "Sandhedens Bog." Blad for Blad læste han i den. Det var en Bog, hvori ethvert Menneske mægter at læse, men kun stykkeviis, Skriften zitrer for mangt et Øie, saa at det ikke formaaer at stave Ordene; paa enkelte Blade bliver ofte Skriften saa bleg, saa forsvindende, at der kun sees et tomt Blad; jo visere man er, desmeer kan man læse, og den Viseste læser det allermeste; han vidste dertil at samle Stjernelyset, Sollyset, skjulte Kræfters Lys og Aandens Lys, ved dette forstærkede Skin paa Bladene kom for ham endnu mere af Skriften frem, men ved det Afsnit i Bogen, hvis Overskrift er: "Livet efter Døden," der blev ikke saameget som en Tøddel at see. Det gjorde ham bedrøvet; - skulde han ikke mægte her paa denne Jord at finde et Lys, hvorved det synliggjordes ham, hvad her stod i Sandhedens Bog.

-

Som den vise Kong Salomon forstod han Dyrenes Sprog, han hørte deres Sang og Tale, men derved blev han ikke klogere herpaa; han

på træet og nye kom i stedet, men bladene, som faldt, voksede aldrig frem igen, de gik over i støv, i andre plantedele. Hvad skete **der imidlertid** med menneskene, når dødens engel kom? Hvad var det at dø? Legemet gik i opløsning og sjælen – ja hvad var den? Hvad blev den **til**? Hvorhen gik den? "Til det evige liv," sagde religionens trøst; men hvor**dan** var overgangen? Hvor levede man og hvorledes? "I himlen deroppe!" sagde de fromme, "derop går vi **hen**!" – "Derop!" gentog den vise og så **op** mod sol og stjerner. "Derop!" og han så fra jordens runde kugle, at oppe og nede var et og det samme, eftersom man stod på den svævende kugle. Og steg han så højt **som** jordens højeste bjerge løftede deres top, da blev den luft, vi **hernede** kalder klar og gennemsigtig, "den rene himmel," **til** et kulsort mørke, stramt som et klæde, og solen var at se gloende uden stråler, **og** vor jord lå svøbt i en orangetåge. Begrænset var det for legemets øje, tillukket for sjælens med, hvor ringe var vor viden, selv den viseste vidste kun lidt af det vigtigste for os.

-

-

I slottets lønkammer lå den største jordens skat: "Sandhedens bog". Blad for blad læste han i den. Det var en bog, **som** ethvert menneske **formår** at læse **i**, men kun stykkevis, **for** skriften sitrer for **de flestes øjne**, så at det ikke formår at stave ordene; på enkelte blade **i bogen** bliver skriften ofte så bleg, så forsvindende, at der kun ses **en tom side**. Jo visere man er, des mere kan man læse, og den viseste læser det allermeste; han vidste dertil **hvordan man kunne** samle stjernelyset, sollyset, skjulte kræfters lys og åndens lys, **og** ved dette forstærkede **lysskin** på **bogens** blade kom **der** endnu mere af skriften frem for ham, men ved det afsnit i bogen, hvis overskrift er: "Livet efter døden", der blev ikke så meget som en tøddel **tilbage** at se. Det gjorde ham bedrøvet; **skulle** han ikke **magte** her på denne jord at finde et lys, hvorved det synliggjordes ham, hvad her stod i "Sandhedens Bog"?

Ligesom kong Salomon forstod **den vise mand** dyrenes sprog, han hørte deres sang og tale, men derved blev han ikke klogere **på spørgsmålet**;

udfandt Kræfterne i Planter og Metaller, Kræfter til at fjerne Sygdommen, fjerne Døden, men ikke tilintetgjøre den. I Alt hvad skabt var, og som han kunde naae, søgte han at finde Lyset, der mægtede at bestråle Forvisningen om et evigt Liv, men han fandt det ikke, Sandhedens Bog laae for ham, som med ubeskrevne Blade. Christendommen viste ham i Bibelen Fortrøstningens Ord som et evigt Liv, men han vilde læse det i sin Bog, og i den saae han Intet.

Fem Børn havde han, fire Sønner, oplærte, som den viseste Fader kan oplære sine Børn, og een Datter, smuk, blid og klog, men blind, dog det syntes ikke at være hende et Savn; Fader og Brødre vare Øine for hende, og Inderligheden var hende Syn for Sagn.

Aldrig havde Sønnerne været længer fra Slottets Sale, end Træets Grene strakte sig, Søsteren endnu mindre, de vare lykkelige Børn i Barndommens Hjem, i Barndommens Land, i det deilige, duftende Solens Træ. Som alle Børn holdt de meget af at høre fortælle, og Faderen fortalte dem Meget, som andre Børn ikke vilde have forstaaet, men disse vare nu ogsaa ligesaa kloge, som hos os de fleste gamle Mennesker, han forklarede dem, hvad de saae i levende Billeder fra Slottets Vægge, Menneskenes Dont og Begivenhedernes Gang i alle Jordens Lande, og tidt ønskede Sønnerne at være med derude og tage Deel i al den Stordaad, og Faderen sagde dem da, at det var tungt og bitterligt i Verden, den var ikke ganske, som de saae den fra deres deilige Barneverden. Han talte til dem om det Skjønne, Sande og Gode, sagde, at de tre Ting holdt Verden sammen, og under det Tryk, disse led, blev til en Ædelsteen, klarere end Diamantens Vand; dens Glans havde Værd for Gud, den overstrålede Alt og var egenlig den, man kalder "de Viser Steen." Han sagde dem, at ligesom man gennem det Skabte kom til Vished om Gud, saaledes kom man gennem Menneskene selv til Vished om, at en saadan Ædelsteen fandtes; Mere kunde han ikke sige om den, Mere vidste han ikke. Den Fortælling vilde nu for andre Børn have været svær at forstaae, men disse forstode den, og siden komme nok de Andre med.

han udfandt kræfterne i planter og metaller, kræfter til at fjerne sygdommen, fjerne døden, men ikke tilintetgøre den. I alt hvad **der** var skabt, og som han kunne nå, søgte han at finde lyset, der **mag**tede at bestråle *forvisningen om et evigt liv*, men han fandt det ikke; "Sandhedens Bog" lå **foran** ham, som med ubeskrevne blade. Kristendommen viste ham i Bibelen fortrøstningens ord som et evigt liv, men han ville læse det i sin bog, og i den så han intet.

Fem børn havde han, fire sønner - oplært, som den viseste far kan oplære sine børn - og en datter, smuk, blid og klog, men blind. **Dog** syntes **dette** ikke at være hende et savn; **hendes** far og brødre var øjne for hende, og inderligheden var hende syn for sagn. Aldrig havde sønnerne været længere fra slottets sale end **så langt** træets grene strakte sig, søsteren endnu mindre, **men** de var lykkelige børn i barndommens hjem, i barndommens land, i det dejlige, duftende solens træ. Som alle børn holdt de meget af at høre fortælle, og faren fortalte dem meget, som andre børn ikke ville have forstået, men disse **børn** var nu også lige så kloge, som de fleste gamle mennesker **er her** hos os. Han forklarede dem, hvad de så i **de** levende billeder **på** slottets vægge, **fortalte om** menneskenes **daglige** dont og begivenhedernes gang i alle jordens lande, og tit ønskede sønnerne at være med derude og tage del i al den stordåd, og faren sagde dem da, at det var tungt og bitterligt i verden, den var ikke ganske, som de så den fra deres dejlige barneverden. Han talte til dem om *det skønne, sande og gode*, sagde, at de tre ting holdt verden sammen, og under det tryk, disse led, **blev der** en ædelsten til, klarere end diamantens vand; dens glans havde værdi for Gud, den overstrålede alt og var egentlig den, man kalder "*de vises sten*". Han sagde dem, at lige som man gennem det skabte kom til vished om Gud, **sådan** kom man gennem menneskene selv til vished om, at en sådan ædelsten fandtes; mere kunne han ikke sige om den, mere vidste han ikke. Den fortælling ville nu for andre børn have været svær at forstå, men disse **børn** forstod den, og **senere** kommer de andre **børn** nok med.

De spurgte Faderen om det Skjønne, Sande og Gode, og han forklarede dem det, sagde dem saa Meget, sagde ogsaa, at da Gud skabte Menneskene af Jord, gav han sin Skabning fem Kys, Ild-Kys, Hjerte-Kys, inderlige Vor Herres Kys, og dem er det, vi nu kalde de fem Sandser; ved dem bliver det Skjønne, Sande og Gode seet, fornummet og forstaaet, ved dem bliver det skattet, beskjermet og fremmet; fem Sandse-Evner ere givne indad og udad, Rod og Top, Legeme og Sjæl.

Det tænkte de Børn nu meget over, det var i deres Tanke Nat og Dag; da drømte den ældste af Brødrene en deilig Drøm, og underlig nok, den anden Broder drømte den ogsaa, og den Tredie drømte den og den Fjerde, hver af dem drømte lige Eet og det Samme; han drømte, at han drog ud i Verden og fandt de Visers Sten; som en lysende Flamme paa hans Pande straaede den, da i Morgenskjaeret han paa sin piilsnare Hest red tilbage over de fløielsgrønne Enge i Hjemmets Have ind i det fædrene Slot, og Ædelstenen kastede et saa himmelsk Lys og Skjær over Bogens Blade, at det blev synligt, hvad der stod skrevet om Livet bag Graven. Søsteren drømte ikke at komme ud i den vide Verden, det kom hende ikke i Tanke, hendes Verden var hendes Faders Huus.

"Jeg rider ud i den vide Verden!" sagde den Ældste; "prøve maa jeg dog dens Færd og tumle mig mellem Menneskene; kun det Gode og det Sande vil jeg, med disse værner jeg om det Skjønne. Meget skal blive anderledes, naar jeg kommer med!" ja, han tænkte kjækt og stort, som vi Alle gjøre det hjemme i Kakkelovnskrogen, før vi komme ud i Verden og prøve Regn og Rusk og Tornebuske.

De fem Sandser indad og udad vare hos ham, som hos de andre Brødre, høist udmærkede, men hver af dem havde især en Sands, der i Styrke og Udvikling overgik alle de andre; hos den Ældste var det Synet, det skulde især komme ham til gode. Han havde Øine for alle Tider, sagde han, Øine for alle Folkefærd, Øine, der kunde see lige ned i Jorden, hvor Skattene laae, og lige ind i Menneskenes Bryst, som om der kun var en Glasrude for, - det vil da sige, han saae Meer, end vi kunne see paa Kinden, der rødmer og

De spurgte deres vise far om *det skønne, sande og gode*, og han forklarede dem det, sagde dem så meget, sagde også, at da Gud skabte menneskene af jord, gav han sin skabning fem kys: ildkys, hjertekys, inderlige Vorherres kys, og dem er det, vi nu kalder de fem sanser; ved dem bliver *det skønne, sande og gode* set, fornemmet og forstået, ved dem bliver det skattet, beskærmet og fremmet; fem sanseevner er givet indad og udad, rod og top, legeme og sjæl.

Det tænkte de børn nu meget over, det var i deres tanke nat og dag; da drømte den ældste af brødrene en dejlig drøm, og underligt nok, den anden bror drømte den også, og den tredje drømte den og den fjerde, hver af dem drømte lige et og det samme; han drømte, at han drog ud i verden og fandt *de vises sten*; som en lysende flamme på hans pande strålede den, da han i morgenskæret på sin *lynhurtige* hest red tilbage over de fløjlsgrønne enge i hjemmets have ind i det fædrene slot, og ædelstenen kastede et så himmelsk lys og skær over bogens blade, at det blev synligt, hvad der stod skrevet om livet bag graven. Søsteren drømte ikke om at komme ud i den vide verden, det kom hende ikke i tanke, hendes verden var hendes fars hus.

"Jeg rider ud i den vide verden!" sagde den ældste; "prøve må jeg dog dens færden og at tumle mig mellem menneskene; kun *det gode og det sande* vil jeg, med disse værner jeg om *det skønne*. Meget skal blive anderledes, når jeg kommer med i *det hele*!" Ja, han tænkte kækt og stort, som vi alle gør det hjemme i kakkelovnskrogen, før vi kommer ud i verden og prøver regn og rusk og tornebuske.

-
De fem sanser indad og udad *besad han, ligesom* de andre brødre, *og alle* udmærkede, men hver af *brødrene* havde især en sans, der i styrke og udvikling overgik alle de andre; hos den ældste var det *synet*, det især skulle komme ham til gode. Han havde øjne for alle tider, sagde han, øjne for alle folkefærd, øjne, der kunne se lige ned i jorden, hvor skattene lå, og lige ind i menneskenes bryst, som om der kun var en glasrude for, – det vil da sige, han så mere, end vi kan se på kinden, der rødmer og blegner, *og i*

blegner, Øiet, der græder eller leer. Hjort og Antilope fulgte ham til Grændsen Vester paa, og der kom de vilde Svaner og fløi mod Nordvest, dem fulgte han, og saa var han langt ude i den vide Verden, langt fra Faderens Land, der strakte sig: "østerud til Verdens Ende."

Naa, hvor han spillede Øinene op! der var Meget at see, og det er altid noget Andet at see Stedet og Tingen selv, end at faae det ved Billeder, om disse ere nok saa gode, og de vare overordenlig gode, de hjemme i hans Faders Slot. Han var nærved, i det første Øieblik, at tabe begge Øinene af Forbauselse over alt det Skrammel, al den Fastelavnsriis-Pynt, der var stillet op som det Skjønne, men han tabte dem ikke, han havde anden Bestemmelse for dem.

Grundigt og ærligt vilde han gaae tilværks i Erkjendelse af det Skjønne, Sande og Gode, men hvorledes stod det til dermed? han saae, som oftest fik det Hæslige Bouquetten, hvor det Skjønne skulde have den, det Gode blev tidt ikke bemærket, og Middelmådigheden blev beklappet og ikke beklapset. Folk saae paa Navn og ikke paa Gavn, saae paa Kjolen og ikke paa Manden, paa Kald og ikke paa Kaldelse. Det kunde nu ikke være anderledes.

-

"Ja, jeg maa nok til at tage ordenlig fat!" tænkte han, og han tog fat; men idet han søgte det Sande, kom Djævelen, som er Løgnens Fader og Løgner selv, gjerne havde han strax slaaet begge Øinene ud paa Seeren, men det var for grovt; Djævelen gaaer finere til Værks, han lod ham søge det Sande og see paa det og paa det gode med, men idet han saae, blæste Djævelen ham en Skjæve i Øiet, i begge Øinene, den ene Skjæve efter den anden, det var ikke godt for Synet, selv for det bedste Syn; Djævelen blæste saa Skjæven op, til den blev en Bjælke, og saa var det forbi med de Øine, der stod da Seeren som en blind Mand midt i den vide Verden, og den stolede han ikke paa; han opgav sine gode Tanker om den og om sig selv, og naar man opgiver baade Verden og sig selv, ja, saa er det forbi med En.

"Forbi!" sang de vilde Svaner, som fløi hen over Havet, Øster paa; "forbi!" sang Svalerne, der fløi mod Øster til Solens Træ, og det var

øjet, der græder eller ler. Hjort og antilope fulgte ham til grænsen vestpå, og der kom de vilde svaner og fløj mod nordvest, dem fulgte han, og så var han langt ude i den vide verden, langt fra deres farens land, der strakte sig: "østerud til verdens ende."

Nå, hvor han spillede øjnene op! Der var meget at se, og det er altid noget andet at se stedet og tingen selv, end at få det *forevist* ved billeder, om *end* disse er nok så gode, og de var overordentlig gode, de *levende billeder* hjemme i hans fars slot. Han var nær ved, i det første øjeblik, at tabe begge øjnene af forbauselse over alt det skrammel, al den fastelavnsris-pynt, der var stillet op som *det skønne*, men han tabte dem ikke, han havde *en* anden bestemmelse for dem. Grundigt og ærligt ville han gå til værks i erkendelse af *det skønne, sande og gode*, men *hvordan* stod det til med *det*? Han så, *at* som oftest fik det hæslige *præmien og* buketten, *der* hvor *det skønne* skulle have den, *det gode* blev tit *slet* ikke bemærket, og middelmådigheden blev beklappet og ikke beklapset. Folk så på navn og ikke på gavn, *de* så på *kjolesættet* og ikke på manden, på kald *og stilling* og ikke på kaldelse *og sigte*. Det kunne nu ikke være anderledes.

"Ja, jeg må nok til at tage ordentlig fat!" tænkte han, og han tog fat; men idet han søgte det sande, kom Djævlen, som er løgnens far og løgner selv; gerne havde han straks slået begge øjnene ud på *seeren*, men det var for groft. Djævlen går finere til værks, han lod ham søge det *sande* og se på det og på det *gode* med, men idet han så, blæste Djævlen ham en *splint* i øjet, i begge øjnene, den ene *splint* efter den anden, det var ikke godt for synet, selv for det bedste syn; Djævlen blæste så *splinten* op, til den blev en bjælke, og så var det forbi med de øjne, der stod da *seeren* som en blind mand midt i den vide verden, og den stolede han ikke på; han opgav sine gode tanker om den og om sig selv, og når man opgiver både verden og sig selv, ja, så er det forbi med en.

-

"*Forbi!*" sang de vilde svaner, som fløj hen over havet, *østpå*. "*Forbi!*" sang svalerne, der fløj mod *øst* til solens træ, og det var ikke gode

ikke gode Efterretninger for dem hjemme.

-

"Det er nok gaaet "Seeren" daarligt!" sagde den anden Broder, "men det kan vel gaae "Høreren" bedre!" Hørelsens Sands var det, som han især havde skærpet, han kunde høre Græsset groe, saa vidt havde han bragt det.

Hjertelig Afsked tog han, red afsted med gode Evner og gode Forsætter. Svalerne fulgte ham, og han fulgte Svanerne, og saa var han langt fra Hjemmet ude i den vide Verden.

Man kan nu ogsaa have for Meget af en god Ting, det maatte han sande, Hørelsen hos ham var for stærk, han hørte jo Græsset groe, men saa hørte han ogsaa hvert Menneske-Hjerte slaae i Glæde og i Smerte, det var for ham, som om hele Verden var et stort Uhrmagerværksted, hvor alle Uhre gik "dik, dik!" alle Taarn-Uhre slog "Ding! dang!" nei, det var ikke til at døie! men han holdt Ørene stive, saa længe han kunde; tilsidst blev det for voldsomt for et ene Menneske al den Støi og det Skraal; der kom Gadedrenge paa tredsindstyve Aar, det er ikke Alderen, der gjør det; de skraalte op, det var nu til at lee af, men saa kom Sladderen, den hvislede gennem alle Huse, Stræder og Gader, lige ud af Landeveien; Løgnen var højrøstet og spillede Herskab, Narrebjælden ringede op og sagde, at den var Kirkeklokke, det blev for galt for Høreren, han stak Fingrene ind i begge Øren, - men han hørte endnu falsk Sang og ond Klang, Sladder og Tjadder, seigholdte Paastande, ikke en suur Sild værd, flagrede ved Tungen, saa det sagde Knæk, Knæk! i den gode Omgang. Der var Lyd og Lyder, Bulder og Skrald, udad og indad, bevar os! det var ikke til at holde ud, det var alt for galt! han stak Fingeren dybere i begge sine Øren, altid dybere, og saa sprang Trommehinden, nu hørte han Ingenting, heller ikke det Skjønne, Sande og Gode, der hvor Hørelsen skulde være Bro til hans Tanke, og han blev stille og mistænksom, troede Ingen, troede tilsidst ikke sig selv, og det er meget ulykkeligt; han vilde ikke finde og hjembringe den mægtige Ædelsteen, og han opgav det og sig selv med, og det var nu det allerværste. Fuglene, som fløi Øster paa, bragte Bud herom, til det naaede Faderens Slot i Solens Træ; Brev kom der ikke,

efterretninger for dem derhjemme.

"Det er nok gået 'seeren' dårligt," sagde den anden bror, "men det kan vel gå 'høreren' bedre!" Hørelsens sans var det, som han især havde skærpet, han kunne høre græsset gro, så vidt havde han bragt det.

Hjertelig afsked tog han, red af sted med gode evner og gode forsætter. Svalerne fulgte ham, og han fulgte svanerne, og så var han langt fra hjemmet, ude i den vide verden.

Man kan nu også have for meget af en god ting, det måtte han sande, hørelsen hos ham var for stærk, han hørte jo græsset gro, men så hørte han også hvert menneskehjerte slå i glæde og i smerte; det var for ham, som om hele verden var et stort urmagerværksted, hvor alle ure gik "dik, dik!" og alle tårnure slog "ding! Dang!", nej, det var ikke til at holde ud! Men han holdt ørene stive, så længe han kunne; til sidst blev det for voldsomt for et ene menneske med al den støj og det skrål; der kom gadedrenge på tresindstyve år – det er ikke alderen, der gør det – de skrælede op, ja det var nu lige til at le af. Men så kom sladderen, den hvislede gennem alle huse, stræder og gader, lige ud af landevejen. Løgneren var højrøstet og spillede herskab. Narrebjælden ringede op og sagde, at den var kirkeklokke, det blev til sidst for galt for høreren, han stak fingrene ind i begge øren, – men han hørte endnu falsk sang og ond klang, sladder og pladder. Sejholdte påstande, ikke en sur sild værd, flagrede ved tungen, så det sagde knæk, knæk i den gode omgangskreds. Der var lyd og fejlyd, bulder og skrald, udad og indad, bevar os vel! Det var ikke til at holde ud, det var alt for galt! Han stak fingeren dybere i begge sine øren, altid dybere, og så sprang trommehinden, og nu hørte han ingenting, heller ikke det skønne, sande og gode, der hvor hørelsen skulle være bro til hans tanke. Han blev nu stille og mistænksom, troede ingen, troede til sidst ikke sig selv, og det er meget ulykkeligt; han ville ikke finde og hjembringe den mægtige ædelsten, og han opgav det og sig selv med, og det var nu det allerværste. Fuglene, som fløj østpå, bragte bud herom, til det nåede farens slot i solens træ; brev kom der ikke, der gik jo heller ingen post.

der gik jo heller ingen Post.

"Nu vil jeg prøve det!" sagde den Tredie, "jeg har en fiin Næse!" og det var nu ikke fiint sagt, men saaledes talte han, og man maa tage ham, som han var, han var det gode Humeur, og han var Poet, en virkelig Poet, han kunde synge ud, hvad han ikke kunde sige; Meget kom ham i Tankegangen længe før hos de Andre. "Jeg lugter Luntent!" sagde han, og det var ogsaa Lugte-Sandsen, der hos ham i høi Grad var udviklet, og den han gav et stort Omraade i det Skjønnes Rige; "Een holder af Æbleduft og Een holder af Staldduft!" sagde han, "hver Duft-Region i det Skjønnes Rige har sit Publicum. Nogle føle sig hjemme i Kippe-Luft ved den rygende Tande i Tællelyset, hvor Snapsens Stank blander sig med den slette Tobaksrøg, Andre sidde heller i den kvalme Jasmin-Duft eller gnide sig med den stærke Nellikeolie, den kan man fornemme. Nogle søge den friske Søbrise, den raske Kuling, eller stige op paa den høie Bjergtop og see ud over det travle Smaaliv!" ja, det sagde han; det var som om han havde været ude i Verden før, levet med Menneskene og kjendte dem, men han havde den Klogskab i sig selv, den var Poeten i ham, det Vor Herre havde givet ham i Skjenk paa Vuggen.

Nu sagde han Farvel til det faderlige Hjem i Solens Træ, han gik gennem Hjemmets Deilighed, men udenfor satte han sig op paa Strudsen, der løber stærkere end en Hest, og da han siden saae de vilde Svaner, svang han sig op paa Ryggen af den stærkeste; han holdt meget af Forandring, og saa fløi han ud over Havet til fremmede Lande, med store Skove, dybe Søer, mægtige Bjerge og stolte Byer, og hvor han kom, var det, som gik der et Solskin hen over Egnen; hver Blomst og Busk duftede mere stærk i Fornemmelsen af, at der var den nær en Ven, en Beskytter, der skattede og forstod den, ja, den forkuede Rosenhæk løftede sine Grene, udfoldede sine Blade og bar den yndigste Rose, Enhver kunde see den, selv den sorte, vaade Skovsnegl bemærkede dens Deilighed.

"Jeg vil give Blomsten mit Mærke!" sagde Sneglen, "nu har jeg spyttet paa den, andet kan jeg ikke gjøre!"

"Nu vil jeg prøve det!" sagde den tredje, "jeg har en fin næse!" og det var nu ikke fint sagt, men sådan talte han, og man må tage ham, som han var, han var det gode humør, og han var poet, en virkelig poet, han kunne synge ud, hvad han ikke kunne sige; meget kom ham i tankegangen længe før hos de andre. "Jeg lugter luntent!" sagde han, og det var også lugtesansen, der hos ham i høj grad var udviklet, og den han gav et stort område i det skønnes rige. "En holder af æbleduft og en holder af staldduft" sagde han, "og hver duftregion i det skønnes rige har sit publikum. Nogle føler sig hjemme i værtshusluft ved den rygende væge i tællelyset, hvor snapsens stank blander sig med den slette tobaksrøg, andre sidder hellere i den kvalme jasminduft eller gnider sig med den stærke nellikeolie, og den kan man ikke undgå at fornemme. Nogle søger den friske søbrise, den raske kuling, eller stiger op på den høje bjergtop og ser ud over det travle småliv!" Ja, det sagde han; det var som om han havde været ude i verden før, levet med menneskene og kendte dem, men han havde al den klogskab inde i sig selv, den var poeten i ham, det Vorherre havde givet ham i vuggegave.

-
Nu sagde han farvel til det faderlige hjem i solens træ, han gik gennem hjemmets dejlighed, men udenfor satte han sig op på strudsen, der løber stærkere end en hest, og da han siden så de vilde svaner, svang han sig op på ryggen af den stærkeste; han holdt meget af forandring, og så fløj han ud over havet til fremmede lande, med store skove, dybe søer, mægtige bjerge og stolte byer, og hvor han kom, var det, som gik der et solskin hen over egnen; hver blomst og busk duftede mere stærk i fornemmelsen af, at der nær den var en ven, en beskytter, der skattede og forstod den, ja, den forkuede rosenhæk løftede sine grene, udfoldede sine blade og bar den yndigste rose, enhver kunne se den, selv den sorte, våde skovsnegl bemærkede dens dejlighed.

"Jeg vil give blomsten mit mærke!" sagde sneglen, "nu har jeg spyttet på den, andet kan jeg ikke gøre!"

"Saadan gaaer det nok med det Skjønne i Verden!" sagde Poeten, og han sang en Vise derom, sang den paa sin Maade, men Ingen hørte paa den; derfor gav han Trommeslageren to Skilling og en Paafuglefjer, og saa satte han Visen ud for Tromme og slog den ud i Byen, i alle Gader og Stræder; saa hørte Folk den og sagde, at de forstode den, den var saa dyb! og nu kunde Poeten synge flere Viser, og han sang om det Skjønne, det Sande og det Gode, og de hørte derom i Kippen, hvor Tællelyset osede, de hørte det i den friske Kløver-Eng, i Skoven og paa den aabne Sø; det lod til, at denne Broder fik større Held, end de to andre havde det; men det kunde Djævelen ikke lide, og saa kom han strax med Kongerøgelse og Kirkerøgelse og al den Hæderens Røgelse, der findes kan, og som Djævelen forstaaer at destillere; de allerstærkeste Røgelser, som qvæle alle de andre og kunne gjøre selv en Engel tummelumsk, sagtens en stakkels Poet; Fanden veed nok, hvorledes han skal tage de Folk! han tog Poeten med Røgelse, saa at han blev reent henne i det, glemte sin Sendelse, sit Fædrehjem, - Alt, sig selv med; han gik op i Røg og Røgelse.

Alle Smaafugle, da de hørte det, sørgede og sang ikke i tre Dage. Den sorte Skovsnegl blev sortere endnu, ikke af Sorg, men af Misundelse. "Det var mig," sagde han, "der burde være røget, for det var mig, der gav ham Ideen til hans berømteste Vise, den for Tromme, om Verdens Gang! det var mig, der spyttede paa Rosen, det kan jeg skaffe Vidner paa!"

-
Men hjemme i Indiens Land lød intet Bud derom; alle Smaafugle sørgede jo og taug i tre Dage, og da Sørgetiden var omme, ja, saa havde Sorgen været saa stærk, at de havde glemmt, hvem de sørgede over. Saaledes gaaer det!

-
"Nu maa nok jeg ud i Verden! og blive borte ligesom de Andre!" sagde den fjerde Broder. Han havde et ligesaa godt Humeur, som den foregaaende, men han var ikke Poet, og saa havde han just Grund til at have godt Humeur; de To havde bragt Munterhed paa Slottet; nu gik den sidste Munterhed. Synet og Hørelsen ere altid af Menneskene blevne ansete for de to

"Sådan går det nok med *det skønne* i verden!" sagde poeten, og han sang en vise derom, sang den på sin måde, men ingen hørte på den; derfor gav han trommeslageren **en** skilling og en påfuglefjer, og så **udsatte** han visen for **sang og tromme og spillede den i byen**, i alle gader og stræder; så hørte folk den og sagde, at de forstod den, den var så dyb! Og nu kunne poeten synge flere viser, og han sang om *det skønne, det sande og det gode*, og de hørte derom i **værtshuset**, hvor tællelyset osede, de hørte det i den friske kløvereng, i skoven og på den åbne sø; det lod til, at denne bror fik større held **end** de to andre havde det; men det kunne Djævelen ikke lide, og så kom han straks med kongerøgelse og kirkerøgelse og al den hæderens røgelse, der findes kan, og som Djævlen forstår at destillere; de allerstærkeste røgelser, som kvæler alle de andre og kan gøre selv en engel tummelumsk, **og** sagtens en stakkels poet – **Fanden** ved nok, **hvordan** han skal tage de folk! Han tog poeten med røgelse, så han blev **henrevet** i det, glemte sin **udsendelse og opgave i den vide verden**, sit fædrehjem, – **alt glemte han**, sig selv med. **Han** gik op i røg og røgelse.

Alle småfugle, da de hørte det, sørgede og sang ikke i tre dage. Den sorte skovsnegl blev sortere endnu, ikke af sorg, men af misundelse. "Det var mig," sagde han, "der burde være **blevet** røget, for det var mig, der gav ham ideen til hans berømteste vise, den **med** tromme, om verdens gang! Det var mig, der spyttede på rosen, det kan jeg skaffe vidner på!"

Men hjemme i Indiens land lød intet bud om **alt dette**; alle småfugle sørgede jo og tav i tre dage, og da sørgetiden var omme, ja, så havde sorgen været så stærk, at de havde glemmt, hvem de sørgede over. **Sådan** går det!

"Nu må jeg nok **gå** ud i verden, og blive borte lige som de andre!" sagde den fjerde bror. Han havde et ligeså godt humør, som den foregående, men han var ikke poet, og så havde han **netop** grund til at have godt humør; de to **brødre** havde bragt munterhed på slottet; nu gik den sidste munterhed. Synet og hørelsen er altid af menneskene blevet anset for de to betydeligste

betydeligste Sandse-Evner, dem man især ønsker sig stærke og skærpede, de tre andre Sandser blive ansete for mindre væsentlige, men det var slet ikke denne Søns Mening, han havde især udviklet Smagen i al den Betydning, den kan tages, og den har en stor Magt og et mægtigt Regimente. Den regjerer over baade hvad der gaaer gennem Munden og gennem Aanden, derfor smagte han paa hvad der var i Pande og Potte, i Flaske og i Kar; det var det Grove i Embedet, sagde han; hvert Menneske var ham en Pande, det kogte i, hvert Land et uhyre Kjøkken, aandelig taget, det var det Fine, og nu vilde han ud at prøve det Fine.

"Maaskee er Lykken bedre for mig, end den var for mine Brødre!" sagde han. "Jeg tager afsted! men hvilken Befordring skal jeg tage? Ere Luftballonerne opdagede?" spurgte han sin Fader, der jo vidste om alle Opdagelser, der vare gjorte eller ville blive det. Men Luftballonerne vare ikke opdagede, ikke heller Dampskibe og Jernbaner. "Ja, saa tager jeg en Luftballon!" sagde han, "min Fader veed, hvorledes de skulle gjøres og styres, det lærer jeg! Ingen kjende Opfindelsen og saa troe de, det er et Luftsyn; naar jeg har brugt Ballonen brænder jeg den, derfor maa Du give mig med nogle Stykker af den tilkommende Opfindelse, som kaldes chemiske Svovlstikker!"

Alt det fik han og saa fløi han, og Fuglene fulgte længere med ham, end de havde fulgt med de andre Brødre, de gad nok seet, hvorledes det gik med den Flugt og altid kom der flere til, for de vare nysgjerrige, det var en ny Fugl, der fløi, troede de; jo han fik rigtignok Følgeskab! Luften blev sort af Fugle, de kom som en stor Sky, som Græshoppe-Sværmen hen over Ægyptens Land, og saa var han ude i den vide Verden.

"Jeg har havt en god Ven og Hjælper i Østenvinden," sagde han.

"Østenvinden og Søndenvinden, mener Du!" sagde Vindene, "vi have været To til at skifte, ellers var Du ikke kommet Nordvest!"

Men han hørte ikke, hvad Vindene sagde, og det kan ogsaa være det Samme. Fuglene fulgte nu heller ikke med længer; da de vare allerflest, blev et Par af dem kjede af Farten. Der var gjort for meget af den Ting, sagde de. Han fik

sanseevner, dem man især ønsker sig stærke og skærpede, de tre andre sanser blive anset for mindre væsentlige, men det var slet ikke denne søns mening, han havde især udviklet *smagen* i al den betydning, den kan tages, og den har en stor magt og en mægtigt *udbredelse*. Den regerer over både hvad der går gennem munden og gennem ånden; derfor smagte han på *alt* hvad der var i pander og potter, i flaske og i kar; det var det grove i embedet, sagde han; hvert menneske var *for* ham en pande, *som* det kogte i, hvert land et uhyre køkken, åndelig *talt*, det var det fine, og nu ville han ud at prøve det fine.

-
"Måske er lykken bedre for mig, end den var for mine brødre!" sagde han. "Jeg tager af sted! Men *hvordan skal jeg rejse?* Er luftballonerne opdaget?" spurgte han sin *far*, der jo vidste om alle opdagelser, der var gjort eller ville blive *gjort*. Men luftballonerne var ikke opdaget *endnu*, heller *ikke* dampskibe og jernbaner. "Ja, så tager jeg en luftballon!" sagde han, "min *far* ved *jo*, *hvordan* de skal *laves* og styres, *så* det lærer jeg! Ingen kender opfindelsen og så tror de, det er et luftsyn *de ser*; og når jeg har brugt *luftballonen* brænder jeg den, derfor må du give mig nogle stykker *med* af den kommende opfindelse, som kaldes *tændstikker!*"

-
Alt det fik han og så fløj han, og fuglene fulgte længere med ham, end de havde fulgt med de andre brødre, de gad nok se, *hvordan* det gik med den *flyvetur* og *hele tiden* kom der flere til, for de var nysgjerrige, det var en ny fugl, der fløj, troede de; jo han fik rigtignok følgeskab! Luften blev sort af fugle, de kom som en stor sky, som græshoppesværmen hen over Ægyptens land, og så var han ude i den vide verden.

"Jeg har haft en god ven og hjælper i østenvinden," sagde han.

"Østenvinden og søndenvinden, mener du!" sagde vindene, "vi har været to til at skifte, ellers var du ikke kommet *mod* nordvest!"

Men han hørte ikke, hvad vindene sagde, og det kan også være det samme. Fuglene fulgte nu heller ikke med længer; da de var allerflest, blev et par af dem kede af farten. Der var gjort for meget *ud* af den ting, sagde de. Han fik

Indbildninger, "det er slet ikke Noget at flyve efter, det er Ingenting! det er flaut!" og saa bleve de tilbage, de blev Allesammen tilbage; det Hele var jo Ingenting.

Og Ballonen dalede ned over en af de største Byer, der satte Luftskipperen sig paa det høieste Sted, det var Kirkespiret. Ballonen gik tilveirs igjen, det skulde den ikke; hvor den blev af, var ikke godt at sige, men det er det Samme, den var ikke opfunden.

Der sad han nu øverst paa Kirkespiret, Fuglene fløi ikke til ham, de vare kjede af ham, og han var kjed af dem. Alle Byens Skorstene røg og duftede.

"Det er Altere, der ere reiste for Dig!" sagde Vinden; den vilde nu sige ham noget Behageligt. Nok saa kjæk sad han der og saae ned paa Folk i Gaderne, der gik Een stolt af sin Pengepose, Een stolt af sin Nøgle bagpaa, uagtet han ikke havde Noget at lukke op; Een var stolt af sin Kjole, der gik Møl i, og Een stolt af sin Krop, der gik Orm i.

"Forfængelighed! - Ja, jeg maa nok snart ned at røre op i Gryden og smage!" sagde han; "men her vil jeg dog sidde lidt endnu, Vinden kildrer mig saa deiligt paa Ryggen, det er en stor Behagelighed. Jeg bliver siddende her, saalænge den Vind blæser. Jeg vil have lidt Ro; det er godt at ligge længe om Morgenen, naar man har Meget at bestille, siger den Dovne; men Dovenskab er en Rod til alt Ondt, og Ondt er der ikke i vor Familie, det siger jeg, og det siger hver Søn i Gaden! Jeg bliver siddende, saalænge denne Vind blæser, det smager mig!"

Og han blev siddende, men han sad paa Spirets Veirhane, der dreiede og dreiede med ham, saa han troede, at det stadigt var den samme Vind; han blev siddende, og der kunde han sidde længe og smage.

Men i Indiens Land, i Slottet paa Solens Træ var der blevet tomt og stille, da Brødrene saaledes, den Ene efter den Anden, vare dragne bort.

"Det gaar dem ikke godt!" sagde Faderen; "aldrig bringe de hjem den lysende Ædelsteen, den findes ikke for mig, de ere borte, døde -!" og han bøiede sig over Sandhedens Bog, stirrede paa det Blad, hvor han skulde læse om Livet

indbildninger, mente de: "- det er slet ikke noget at flyve efter, det er ingenting! det er nærmest pinligt, flovt!" Og så blev de tilbage, de blev alle sammen tilbage; det hele var jo ingenting.

Og luftballonen dalede ned over en af de største byer; der satte luftskipperen sig på det højeste sted, det var kirkespiret. Ballonen gik til vejrs igen; det skulle den egentlig ikke, og hvor den blev af, var ikke godt at sige - men det kan være det samme, den var ikke opfundet.

Der sad han nu øverst på kirkespiret, fuglene fløj ikke til ham, de var kede af ham, og han var ked af dem. Alle byens skorstene røg og duftede.

"Det er små andre, der er rejst for dig!" sagde vinden; den prøvede at sige ham noget behageligt. Nok så kæk sad han der og så ned på folk i gaderne, der gik en, der var stolt af sin pengepose, og en, der var stolt af sin nye nøgle, selvom han ikke havde noget at lukke op; en var stolt af sin kjole, men den der gik møl i, og en var stolt af sin krop, den der gik orm i.

-
"Forfængelighed! - Ja, jeg må nok snart ned at røre op i gryden og smage!" sagde han; "men her vil jeg dog sidde lidt endnu, vinden kildrer mig så dejligt på ryggen, det er en stor behagelighed. Jeg bliver siddende her, så længe den vind blæser. Jeg vil have lidt ro; det er godt at ligge længe om morgnen, når man har meget at bestille, siger den dovne; men dovenskab er en rod til alt ondt, og ondt er der ikke i vor familie, det siger jeg, og det siger hver søn i gaden! Jeg bliver siddende, så længe denne vind blæser, det smager mig!"

Og han blev siddende, men han sad på spirets vejrhane, der drejede og drejede med ham, så han troede, at det stadig var den samme vind; han blev siddende, og der kunne han sidde længe og smage.

Men i Indiens land, i slottet på solens træ var der blevet tomt og stille, da brødrene således, den ene efter den anden, var draget bort.

-
"Det går dem ikke godt!" sagde faren; "aldrig hjembringer de den lysende ædelsten, den findes ikke for mig, de er borte, døde -!" og han bøjede sig over "Sandhedens Bog", stirrede på det blad, hvor han skulle læse om livet efter døden, men

efter Døden, men der var for ham Intet at see og vide.

-

Den blinde Datter var hans Trøst og Glæde; saa inderlig kjærlig sluttede hun sig til ham; for hans Glæde og Lykke ønskede hun, at den kostelige Juveel maatte findes og hjembringes. I Sorg og Længsel tænkte hun paa Brødrene, hvor vare de? Hvor levede de? saa inderligt ønskede hun at kunne drømme om dem, men underligt nok, selv i Drømme kunde hun ikke samles med dem. Endelig en Nat drømte hun, at deres Stemmer klang til hende, de kaldte, de raabte ude fra den vide Verden, og hun maatte derud, langt langt bort, og dog syntes hun at være endnu i sin Faders Huus, Brødrene mødte hun ikke, men i sin Haand følte hun, brændte ligesom en Ild, dog den smertede ikke, hun holdt den lysende Ædelsteen og bragte sin Fader den. Da hun vaagnede, troede hun øiebliklig, at hun endnu holdt den; det var om sin Rok hun knugede Haanden. I de lange Nætter havde hun spundet uafsladeligt, paa Tenen var en Traad finere end Edderkoppens Spind; Menneskeøjne kunde ikke opdage den enkelte Traad; hun havde vædet den med sine Taarer, og den var stærk som et Ankertoug. Hun reiste sig, hendes Beslutning var tagen, Drømmen maatte virkeliggjøres. Det var Nat, hendes Fader sov, hun kyssede hans Haand, tog saa sin Teen og bandt Enden af Traaden fast til Faderens Huus, ellers vilde jo hun at holde sig til, den stolede hun paa og ikke paa sig selv og Andre. Hun plukkede fire Blade af Solens Træ, dem vilde hun give til Vind og Veir at bringe Brødrene, som Brev og Hilsen, dersom hun ikke skulde møde dem derude i den vide Verden. Hvorledes vilde det vel der gaae hende, det stakkels blinde Barn; dog hun havde den usynlige Traad at holde sig ved; fremfor alle de Andre havde hun i Eie een Evne: Inderligheden, og det var ved den, som om hun havde Øjne lige ud i Fingerspidserne og Øren lige ind i Hjertet.

Og saa gik hun ud i den tumlende, rumlende, underlige Verden, og hvor hun kom, blev Himlen solskinsklar, hun kunde fornemme den varme Straale, Regnbuen spændte sig fra den sorte Sky hen over den blaa Luft; hun hørte

der var for ham intet at se og vide.

-

Den blinde datter var hans trøst og glæde; så inderlig kærlig sluttede hun sig til ham; for hans glæde og lykke ønskede hun, at den kostelige juvel måtte findes og hjembringes. I sorg og længsel tænkte hun på brødrene, hvor var de? Hvor levede de? Så inderligt ønskede hun at kunne drømme om dem, men underligt nok, selv i drømme kunne hun ikke samles med dem. Endelig en nat drømte hun, at deres stemmer klang til hende, de kaldte, de råbte ude fra den vide verden, og hun måtte derud, langt langt bort, og dog syntes hun der stadig at være endnu i sin fars hus, brødrene mødte hun ikke, men i sin hånd følte hun at hun holdt den lysende ædelsten, der brændte som en ild, dog smertede den ikke, og hun bragte sin far den. Da hun vågnede, troede hun øjeblikkelig, at hun stadig holdt den; men det var om sin spinderok hun knugede hånden. I de lange nætter havde hun spundet uafsladeligt, på rokkens ten var en tråd finere end edderkoppens spind; menneskeøjne kunne ikke opdage den enkelte tråd; hun havde vædet den med sine tårer, og den tråd var stærk som et ankertov. Hun rejste sig, hendes beslutning var taget, drømmen måtte virkeliggøres. Det var nat, hendes far sov, hun kyssede hans hånd, tog så tenen og bandt enden af tråden fast til farens hus, ellers ville jo hun, den blinde, aldrig kunne finde hjem igen. Tråden havde hun nu at holde sig til, den stolede hun på og ikke på sig selv og andre. Hun plukkede fire blade af solens træ, dem ville hun give vind og vejr til at bringe til brødrene, som brev og hilsen, hvis hun ikke skulle møde dem derude i den vide verden. Hvordan ville det vel gå hende, det stakkels blinde barn; dog hun havde den usynlige tråd at holde sig ved; fremfor alle de andre havde hun i eje en særlig evne, inderligheden, og det var ved den, som om hun havde øjne lige ud i fingerspidserne og øren lige ind i hjertet.

Og så gik hun ud i den tumlende, rumlende, underlige verden, og hvorhen hun kom, blev himlen solskinsklar, hun kunne fornemme den varme stråle, regnbuen spændte sig fra den sorte

Fuglenes Sang, hun fornåm Duft fra Orange- og Æble-Haver, saa stærk, at hun troede, at kunne smage det. Bløde Toner og deilig Sang naede til hende, men ogsaa Hyl og Skrig; selsomt i Strid med hinanden klang Tanker og Domme. Ind i Hjertets Kroge lød Hjerteklangen og Tankeklangen fra Menneskene; det bruste i Chor:

"Vort Jordliv er kun Regn og Rusk,
En Nat, hvori vi græde!"

-
Men der lød ogsaa Sangen:

"Vort Jordliv er en Rosenbusk
Med Solskin og med Glæde."

-
Og klang det bitterligt:

"Enhver kun tænker paa sig selv,
Den Sandhed er os givet."

-
Saa lød til Gjensvar:

"Der gaaer en Kjærlighedens Elv
Igennem Jordelivet!"

-
Hun hørte jo nok Ordene:

"Det Hele her er bitte smaat,
En Vrange har hver Side!"

-
Men hun fornåm ogsaa:

"Der skeer saa meget Stort og Godt,
Som Verden knap faaer vide!"

-
Og sang det rundt om i brusende Chor:

"Gjør Nar af Alt, lee Alting ud,
Lee med i Hundeglammen!"

-
Saa lød det inde i den blinde Piges Hjerte:

"Hold paa Dig selv, hold fast paa Gud,
Skee saa hans Villie, Amen!"

-
Og hvor hun i Kredsen af Mænd og Qvinder, hos Gamle og Unge traadte op, lyste i Sjælen Erkjendelsen af det Sande, Gode og Skjønne; overalt hvor hun kom, i Kunstnerens Værksted, i den rige, festlige Salon og i Fabrikken mellem de snurrende Hjul var det, som om Solstraalen kom, som Strængen klang, Blomsten duftede, og

sky hen over den blå luft; hun hørte fuglenes sang, hun fornåm duft fra orange- og æblehaver, så stærk, at hun troede, at kunne smage det. Bløde toner og dejlig sang nåede til hende, men også hyl og skrig; sælsomt i strid med hinanden klang **mange** tanker og domme. Ind i hjertets kroge lød hjerteklangen og tankeklangen fra menneskene; det bruste i kor:

"Vort jordliv er kun regn og rusk,
en nat, hvori vi græde'!"

-
Men der lød ogsaa sangen:

"Vort jordliv er en rosenbusk
med solskin og med glæde."

-
Og klang det bitterligt:

"Enhver kun tænker på sig selv,
den sandhed er os givet."

-
Så lød til gensvar:

"Der går en kærlighedens elv
igennem jordelivet!"

-
Hun hørte jo nok ordene:

"Det hele her er bitte småt,
en vrange har hver side!"

-
Men hun fornåm ogsaa:

"Der sker så meget stort og godt,
som verden knap får vide!"

-
Og sang det rundt om i brusende kor:

"Gør nar af alt, le alting ud,
le med i hundeglammen!"

-
Så lød det inde i den blinde piges hjerte:

"Hold på dig selv, hold fast på Gud,
ske så hans vilje, amen!"

-
Og hvor hun i kredsen af mænd og kvinder, hos gamle og unge trådte op, lyste i sjælen erkendelsen af *det sande, gode og skønne*; overalt hvor hun kom, i kunstnerens værksted, i den rige, festlige salon og i fabrikken mellem de snurrende hjul var det, som om solstrålen kom, som **om** strengen klang, blomsten duftede, og

den forfriskende Dugdraabe faldt paa det forsmægtende Blad.

Men det kunde Djævelen ikke finde sig i; han har nu mere end titusinde Mands Forstand, og saa fandt han paa at hjælpe sig. Han gik til Sumpen, tog Bobler af det raadne Vand, lod syvdobbelt Echo af Løgnens Ord runge hen over dem, for det gjorde kraftigere; han stødte i Pulver betalte Hædersvers og løgnagtige Liigprædikener, saa mange, der var at finde, kogte dem i Taarer, som Misundelsen havde grædt, strøede ovenpaa Sminke, skrabet af en gusten Frøkenkind og skabte heraf et Pigebarn i Skikkelse og Bevægelse, som den blinde, velsignelsesrige Pige, "Inderlighedens milde Engel," kaldte Menneskene hende, og saa havde Djævelen Spillet gaaende. Verden vidste ikke, hvem af de To der var den Rigtige, og hvor skulde Verden vide det!

"Hold paa Dig selv, hold fast paa Gud, Skee saa hans Villie, Amen!"

sang den blinde Pige i fuld Fortrøstning. De fire grønne Blade fra Solens Træ gav hun Vind og Veir at bring som Brev og Hilsen til hendes Brødre, og hun var forvisset om, at det vilde opfyldes, ja ogsaa det vilde blive opfyldt, at Juvelen fandtes, den, der overstraaede al jordisk Herlighed; fra Menneskehedens Pande vilde den straaale til Faderens Huus.

"Til min Faders Huus!" gjentog hun, "ja paa Jorden er Juvelens Leie og meer end Forvisningen om den bringer jeg; dens Glød fornemmer jeg, den svulmer større og større her i min tillukkede Haand! Hvert lille Sandheds Korn, nok saa fiint, som den skarpe Vind dog førte og bar, opfangede jeg og gjemte; jeg lod det gennemtrænges af Duften fra alt det Skjønne, i Verden er saa Meget deraf, selv for den Blinde; jeg tog Klangen af Menneskets Hjerteslag i det Gode og lagde deri; Støvgran er kun det Hele, jeg bringer, men dog den søgte Ædelsteens Støv i rig Fylde, hele min Haand fuld har jeg!" og hun strakte den frem mod - Faderen. Hun var i Hjemmet; med Tankens Flugt var hun naaet derhen, idet hun ikke slap den usynlige Traad til Faderens Huus.

den forfriskende dugdråbe faldt på det forsmægtende blad.

Men det kunne Djævelen ikke finde sig i; han har nu mere end titusinde mands forstand, og så fandt han på at hjælpe sig **selv**. Han gik til sumpen, tog bobler af det rådne vand, lod syvdobbelt ekko af løgnens ord runge hen over dem, for det gjorde **det hele** kraftigere; han stødte **betalte** hædersvers **til pulver** og kogte løgnagtige ligprædikener – **så** mange, der var at finde – **i** tårer, som misundelsen havde grædt, strøede ovenpå sminke, **afskrabet fra** en gusten frøkenkind og skabte heraf et pigebarn i skikkelse og bevægelse **ligesom** den blinde, velsignelsesrige **pige**; "inderlighedens milde engel," kaldte menneskene hende, og så havde Djævlen spillet gående. Verden vidste ikke, hvem af de to der var den rigtige, og hvor skulle verden vide det **fra?**

"Hold på dig selv, hold fast på Gud, ske så hans vilje, amen!"

sang den blinde pige i fuld fortrøstning. De fire grønne blade fra solens træ gav hun vind og vejr at bringe som brev og hilsen til hendes brødre, og hun var **sikker på**, at det ville opfyldes, ja også **at dette** ville blive opfyldt: at juvelen fandtes, den, der overstrålede al jordisk herlighed; fra menneskehedens pande ville den stråle til farens hus.

"Til min fars hus," gentog hun, "ja, på jorden er juvelens leje og mere end forvisningen om den bringer jeg; dens glød fornemmer jeg, den svulmer større og større her i min tillukkede hånd! Hvert lille sandheds korn, nok så fint, som den skarpe vind dog førte og bar, opfangede jeg og gemte; jeg lod det gennemtrænges af duften fra alt det **skønne**, i verden er så meget **skønt**, selv for den blinde; jeg tog klangen af menneskets hjerteslag i det **gode** og lagde deri; **det er kun** støvgran jeg bringer, men dog den søgte ædelstens støv i rig fylde, hele min hånd fuld har jeg!" Og hun strakte den frem mod – faren. Hun var i hjemmet; med tankens flugt var hun nået derhen, idet hun ikke slap den usynlige tråd til farens hus. De onde magter for **afsted** med orkanens bulder

<p>De onde Magter foer med Orkanens Bulder hen over Solens Træ, trængte med et Vindstød mod den aabne Port ind i Lønkamret.</p> <p>"Det henveirer!" raabte Faderen og greb om Haanden, hun havde aabnet.</p> <p>"Nei!" raabte hun i tryk Bevidsthed, "det kan ikke henveire! jeg fornemmer Straalen varme ind i min Sjæl!"</p> <p>Og Faderen saae en lysende Lue, hvor det funklende Støv foer ud fra hendes Haand hen over Bogens hvide Blad, der skulde melde om Visheden for et evigt Liv; i blendende Glands stod der en Skrift, et eneste synligt Ord kun, det ene Ord:</p> <p>Tro.</p> <p>Og hos dem igjen vare de fire Brødre; Længsel efter Hjemmet havde grebet og ført dem, da det grønne Blad faldt paa deres Bryst; de vare komme, Trækfuglene fulgte og Hjort, Antilope og alle Skovens Dyr; de vilde ogsaa tage Deel i Glæden, og hvorfor skulle ikke Dyrene det, naar de kunne?</p> <p>Og som vi ofte have seet, naar Solstraalen skinner gennem et Hul i Døren ind i den støvdampende Stue, at der da dreier sig en skinnende Støvsøile, saaledes, men ikke plump og fattig som den, selv Regnbuen er tung og ikke kraftig nok i Farver mod den Skue, som viste sig her, saaledes løftede sig fra Bogens Blad, fra det lysende Ord Tro, hvert Sandheds Korn med Glandsen af det Skønne, med Klangen fra det Gode, straalende stærkere end Ildsøilen, i Natten, da Moses og Israels Folk droge til Canaanslandet; fra Ordet Tro gik Haabets Bro til Alkjærligheden i det Uendelige.</p>	<p>hen over solens træ, trængte med et vindstød mod den åbne port ind i lønkammeret.</p> <p>"Det henvejrer, det forsvinder!" råbte faren og greb om hånden, hun havde åbnet.</p> <p>"Nej!" råbte hun i tryk bevidsthed, " – det kan ikke forsvinde! Jeg fornemmer strålen varme ind i min sjæl!"</p> <p>Og faren så en lysende flamme, hvor det funklende støv for ud fra hendes hånd hen over bogens hvide blad, der skulle melde om <i>visheden for et evigt liv</i>; i blændende glans stod der en skrift, et eneste synligt ord kun, det ene ord:</p> <p>Tro</p> <p>Og hos dem var igen de fire brødre; længsel efter hjemmet havde grebet og ført dem, da det grønne blad faldt på deres bryst; de var kommet, trækfuglene fulgte og hjort, antilope og alle skovens dyr; de ville også tage del i glæden, og hvorfor skal dyrene ikke det, når de kan?</p> <p>-</p> <p>Og som vi ofte har set, når solstrålen skinner gennem et hul i døren ind i den støvdampende stue, så der drejer sig en skinnende støvsøjle, således, men ikke plump og fattig som den, og mere farverig end regnbuen, således løftede sig fra bogens blad, fra det lysende ord <i>tro</i>, hvert <i>sandheds</i> korn med glansen af det <i>skønne</i>, med klangen fra det <i>gode</i>, strålende stærkere end ildsøjlen, i natten, da Moses og Israels folk drog til Kanaans land; fra ordet <i>tro</i> gik håbets bro til alkærligheden i det uendelige.</p>
<p>Originalteksten, bragt her mhp. sammenligning med ændringerne i 2019-versionen, er fra Det Kongelige Biblioteks HCA online-arkiv (efter DSL-udgaven 1963-1967). Der kan være enkelte ´digitale fejl´ i disse ældre online-originaler.</p> <p>Link: http://wayback-01.kb.dk/wayback/20101103141246/http://www2.kb.dk/elib/lit//dan/andersen/eventyr.dsl/index.htm</p>	<p>Sprogjusteret version ved Ivan Hansen (2015/2019) ©</p>

--	--